Havs och Vatten myndigheten

Fiskerikontroll 2025

Fotograf Eva S Andersson/Havs- och vattenmyndigheten

Inledning

Denna rapport är en del av den rapportering som medlemsstater ska genomföra i enlighet med artikel 93b i förordning (EG) 1224/2009. Det är inte en heltäckande beskrivning av all fiskerikontroll som genomförs.

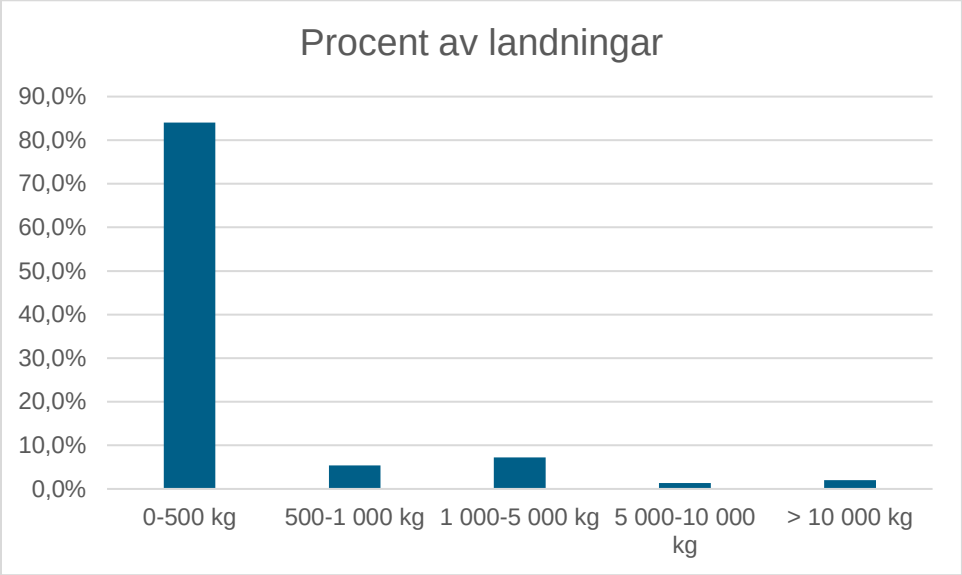
Beskrivning av svenska yrkesfisket 2025

Det svenska yrkesfisket bedrivs av ett stort antal fiskare men det finns stora variationer i hur mycket fångst som landas av olika fartyg, hur ofta olika fartyg landar fångst, vilken arter som landas etc. Under 2025 var det 772 svenska fartyg som landade fångst. Totalt landades det 141 585 ton fiskeriprodukter i 306 olika hamnar, varav 289 av dessa hamnar var i Sverige. Den landade fångsten domineras kvantitetsmässigt av de pelagiska arterna sill/strömming, skarpsill och tobis som tillsammans utgjorde nästan 90 % av den landade fångsten.

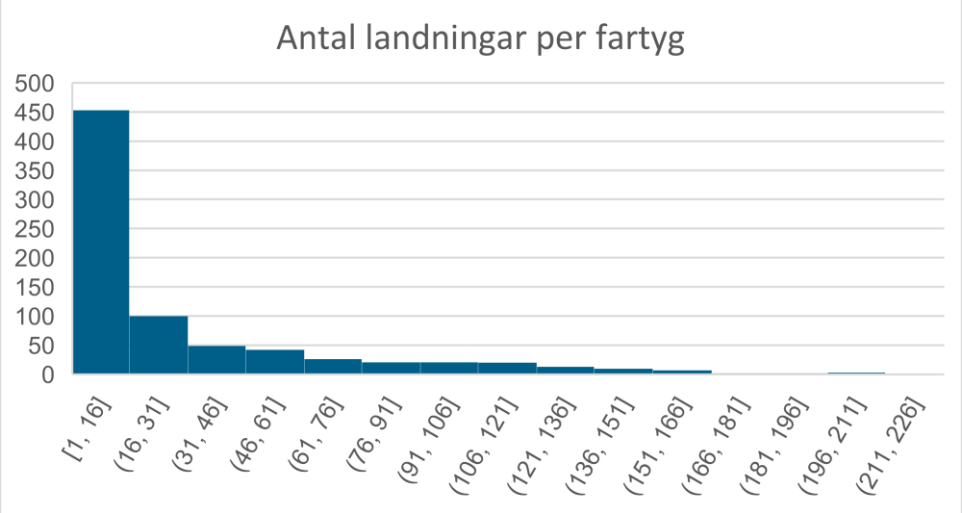
Under 2025 landade svenska fartyg i Sverige, Danmark och Norge. Majoriteten av landningarna skedde i Sverige (98 %) men majoriteten av *kvantiteten* landades i Danmark. Det är en tydlig skillnad i den genomsnittliga storleken på landningarna där landningar i Sverige i genomsnitt innehåller 1 541 kg fångst, jämfört med 150 973 kg i Danmark och hela 774 631 kg i Norge.

Landningsland	**Antal landningar**	**Total kvantitet**	**Kvantitet /landning**
Sverige	22 606	34 846 733 kg	1 541 kg
Danmark	497	74 984 043 kg	150 873 kg
Norge	41	31 759 880 kg	774 631 kg

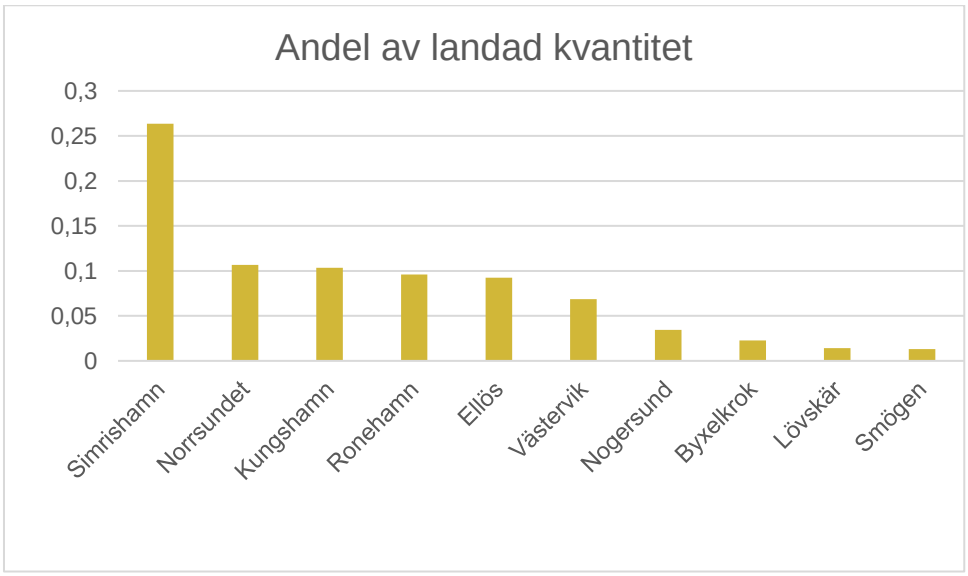
Om vi tittar närmare på de landningar som sker i Sverige så ser vi även här stora skillnader i storleken på landningar. Av de 22 606 landningar som skedde i Sverige 2025 så innehöll 84 % mindre än 500 kg fångst. Det är också tydligt att ett fåtal fartyg står för majoriteten av den landade fångsten. Till exempel så står 30 fartyg, av de totalt 772 fartygen, för 95 % av den landade fångsten.

Majoriteten av svenska fartyg landar endast ett fåtal gånger per år men det finns även fartyg som landar mer än 200 gånger per år.

Svenska fartyg landade under 2025 i mer än 300 olika hamnar. Men även här ser vi ett tydligt mönster av stora skillnader mellan landningshamnar där mer än 80 % av den totala landade fångsten landas i 10 hamnar.

Andel av landad kvantitet
0,3
0,25
0,2
0,15
0,1
0,05
0
Simrishamn
Norrsundet
Kungshamn
Ronehamn
Ellös
Västervik
Nogersund
Byxelkrok
Lövskär
Smögen

I Sverige sker landningar i princip längs hela den svenska kusten. Svenska fartyg landar även fångst i ett antal hamnar i Danmark och Norge.

Ansvar och resurser för fiskerikontroll

Ansvarsfördelning fiskerikontroll

Havs- och vattenmyndigheten har det övergripande ansvaret för svensk fiskerikontroll samt för genomförandet av landningskontroll. Kustbevakningen har ett operativt sjöövervakningsuppdrag, där bland annat fisket ingår, samt ansvar för genomförandet av sjökontroller.

Resurser

På Havs- och vattenmyndigheten arbetar totalt 73 personer med fiskerikontroll inräknat FMC (Fisheries Monitoring Centre), som är tillgängligt 24/7, och administrativ personal. För att utföra kontroller i hamn och andra typer av fysiska landbaserade kontrollmoment arbetar 15 stycken årsarbetskrafter. Ytterligare fyra personer har behörighet men utför inte kontroll som huvudarbetsuppgift. För att utföra fysiska kontroller har Havs- och vattenmyndigheten tillgång till 9 bilar, 2 båtar och 2 drönare samt 1 undervattensdrönare

Kustbevakningen har till sitt förfogande 492 personer som är bemyndigade att genomföra fiskerikontroll, varav 12 personer som ingår i en resursgrupp för fisket. Resursgruppen är en särskild grupp som syftar till att öka kvaliteten på fiskekontrollerna. Kustbevakningen har 30 fartyg och 3 flygplan som kan användas för fiskerikontroll samt tillgång till drönare och drönarpiloter.

Fotograf Natalie Greppi

Antal kontroller

I Sverige tillämpas riskbaserad kontroll där en riskanalys ligger till grund för planeringen av hur kontroller ska fördelas mellan olika typer av kontroller och fiskerier under året.

Kustbevakningens fysiska kontroller

Typ kontroll	**Antal utförda kontroller**
Till sjöss	366
Utestående fiskeredskap	276
Fritidsfiske till havs	3421[1]

Vid inspektioner till sjöss utför Kustbevakningen kontroll av dels fångsten som redan finns ombord dels fångsten i ett specifikt tråldrag som pågår under inspektionen. De kontrollerar även loggbok, redskap, tillstånd samt förbuds- och fredningsområden. Vid inspektion av utestående fiskeredskap kontrolleras märkning av redskap samt antal och utformning av redskapen.

Kustbevakningen utför även övervakning med hjälp av flyg för övervakning av gränser, till exempel frednings- och förbudsområden, samt observationer av fiskefartyg.

Havs- och vattenmyndighetens fysiska kontroller

Typ kontroll	**Antal utförda kontroller**
I hamn	611
Transporter	6
Illegala redskap	60

Vid Havs- och vattenmyndighetens landningskontroller kontrolleras alltid fångsten där art, mängd och storlek av fångsten jämförs med befälhavarens fångstrapportering. Andra kontrollmoment kan också ingå i landningskontrollen, såsom kontroll av loggbok, redskap, fisketillstånd samt kontroll av relevanta rapporteringar. Som komplement till den fysiska landningskontrollen utförs i viss utsträckning också administrativ kontroll av information från landningstillfället såsom loggböcker, landningsdeklarationer etc.

Vid kontroller av transporter av fisk är det främst dokumentationen som kontrolleras.

Med hjälp av båtar och drönare kontrollerar Havs -och vattenmyndigheten förekomst av illegala redskap som fångar ål. De redskap som hittas tas i beslag, ett beslag kan innehålla flera redskap.

Utöver detta utför även Havs- och vattenmyndigheten andra typer av kontroller som till exempel kontroll av spårbarhet hos förstahandsmottagare.

[1] 3 421 kontroller på fritidsfiskare fördelat på 867 tillfällen.

Havs- och vattenmyndighetens administrativa kontroller

Den administrativa kontrollen utförs löpande under året på inkomna uppgifter. De inkomna uppgifterna valideras och verifieras genom bland annat korskontroller där uppgifter jämförs mot varandra och andra data, som till exempel olika rapporteringar från fisket och från positionssystemet (VMS). Därefter görs ytterligare kontroll och analys av uppgifterna. Rapportering av fångster och fiskeinsatser används också för att administrativt följa upp efterlevnaden av tekniska bestämmelser om hur och var fisket får bedrivas, samt att villkoren i licenser och tillstånd följs.

Fotograf Eva S Andersson

Överträdelser

Havs- och vattenmyndigheten

2025 års yrkesfiske resulterade i 100 överträdelseärenden från 208 olika fiskeresor. Ett överträdelseärende kan innehålla överträdelser från flera fiskeresor och kan även ibland innehålla flera olika typer av överträdelser. Överträdelseärenden kan upptäckas både i fysiska kontroller och i administrativa kontroller.

De vanligaste överträdelserna som upptäcks är loggboksfel avseende överskridande av toleransmarginalen, felaktigt uppgiftslämnande eller för sent inskickande av uppgifter, förhandsanmälan, samt otillåtet fiske.

Toleransmarginalen är den tillåtna skillnaden mellan de uppskattade uppgifterna om fångst per art i loggboken och de bekräftade uppgifterna, efter vägning, i landningsdeklarationen. I och med att kontrollförordningen reviderades så skärptes reglerna för toleransmarginalen vilket har resulterat i ett ovanligt stort antal överträdelser. Under 2025 upptäcktes det misstänkta överträdelser av toleransmarginalen i 134 fiskeresor, fördelat på 30 fartyg. Den vanligaste påföljden var en sanktionsavgift på 2 000 eller 4 000 kronor och i vissa fall tilldelades även prickar.

När det gäller felaktigt uppgiftslämnande så kan den gruppen av överträdelser bestå av flera olika typer av överträdelser, till exempel utelämnande av obligatoriska uppgifter i loggböcker, landningsdeklarationer, avräkningsnotor etc. Det finns även tidsfrister för när olika typer av uppgifter ska lämnas in och om dessa tidsfrister överskrids kan det resultera i ett överträdelseärende. När det gäller felaktigt uppgiftslämnande så upptäcktes det misstänkta överträdelser för 32 fiskeresor fördelat på 5 fartyg. Den vanligaste påföljden var en sanktionsavgift på 2 000 kronor. När det gäller för sent inlämnade uppgifter så upptäcktes det misstänkta överträdelser för 122 fiskeresor, fördelat på 21 fartyg. Även här var den vanligaste påföljden en sanktionsavgift på 2 000 kronor.

Förhandsanmälan är ett krav vid vissa typer av landningar där befälhavaren måste anmäla till Havs-och vattenmyndigheten att hen avser att ankomma till hamn vid en viss tidpunkt. Förhandsanmälan är en viktig del i rapporteringen som möjliggör för landningskontrollen att vara på rätt plats vid rätt tidpunkt och därigenom leda till ett effektivt kontrollarbete. Om det finns felaktiga uppgifter i förhandsanmälan, såsom fel landningshamn eller fel tidpunkt för ankomst, eller att befälhavaren inte skickar in någon förhandsanmälan i de fall det är obligatoriskt, kan detta leda till ett överträdelseärende. Under 2025 upptäcktes det misstänkta överträdelser mot reglerna kring förhandsanmälan vid 48 fiskeresor fördelat på 11 fartyg, där nästan alla ärenden gällde utebliven förhandsanmälan. Den vanligaste påföljden var en sanktionsavgift på 5 000 kronor[2].

Otillåtet fiske kan bestå av ärenden av typen av fiske i stängda områden, landning av fredade arter, brott mot landningsskyldigheten, överskriden fångstbegränsning, landning av rombärande honhummer etc. Under 2025 upptäcktes det misstänkta överträdelser av denna typ vid 74 fiskeresor fördelat på 17 fartyg. Av dessa misstänkta överträdelser var mer än hälften misstänkta allvarliga överträdelser.

[2] Storleken på sanktionsavgiften baseras på fartygets totallängd.

Kustbevakningen

Kustbevakningens sjökontroller under 2025 resulterade i 27 överträdelseärenden. De vanligaste överträdelserna som Kustbevakningen hanterar är avsaknad av AIS, avsaknad av godkänd lejdare, överträdelser inom hummerfisket, otillåtet trålfiske samt fiske i förbudsområde. De vanligaste påföljderna var dagsböter eller normerande böter.

Fotograf Magnus Strandberg